

«ایران اقتصادی» از ترک فعل وزیر نیروی دولت گذشته در زمینه توسعه ظرفیت تولید برق گزارش می دهد

بدون برجام هم می توان نیروگاه ساخت

گزارش «ایران اقتصادی» از آتشی که در دولت گذشته به جان صنعت برق افتاد

گزارش

دفاع مقدس است. زمانی که به این گزاره فکر می کنیم، باید از خود پرسید آیا جنگی شده که دولت از تأمین یکی از مهم ترین زیرساخت های زندگی بشر یعنی برق ناتوان شده است؟

راهکار جلوگیری از خاموشی گسترده در برنامه ششم توسعه وجود داشت

برای پاسخ به سؤال مطرح شده که چرا دولت دوازدهم برای شرایط دشوار فعلی برنامه ریزی نکرده است، ابتدا باید سری به اسناد بالادستی کشور بزنیم تا این مسأله را دریابیم، به راستی کشور برنامه ای برای به وجود نیامدن اختلال در تأمین برق داشته یا نداشته است.

در همین راستا، واکاوی برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به عنوان مهم ترین سند بالادستی سیاست های اجرایی که در سال ۱۳۹۴ توسط دولت روحانی تکمیل و به مجلس ارائه شد تا از سال ۱۳۹۶ نصب العین دستگاه های کشور شود، می تواند تا حد زیادی برنامه برای تأمین زیرساخت برق کشور را مشخص کند.

وقتی درباره برق در این سند ۱۱۹ صفحه ای جست و جو کنیم، متوجه می شویم، برنامه های متعدد برای توسعه زیرساخت های این حوزه در نظر گرفته شده است.

تحریم؛ بهانه دولت برای ساختن نیروگاه

از جمله مهم ترین برنامه در نظر گرفته شده برای ارتقای زیرساخت های این حوزه در ماده ۴۸ بند (ت) برنامه ششم توسعه است: «وزارت نیرو در طول اجرای برنامه ششم نسبت به افزایش توان تولید برق تا ۲۵ هزار مگاوات از طریق سرمایه گذاری مؤسسات عمومی غیردولتی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکت های تابعه یا به صورت روش های متداول سرمایه گذاری از جمله ساخت، بهره برداری و تصرف و ساخت، بهره برداری و انتقال اقدام کند.»

بر اساس این بند از قانون برنامه ششم که توسط دولت روحانی نوشته شده است، وزارت نیرو در ۵ سال اجرای این برنامه باید مجموعاً ۲۵ هزار مگاوات به توان تولید برق نیروگاه های کشور اضافه کرده و زمینه ارتقای توان کل به ۱۰۰ هزار مگاوات را فراهم می کرد. در شرایطی که برنامه ششم ساخت سالانه ۵۰۰۰ مگاوات نیروگاه را به وزارت نیرو تکلیف کرد اما وزارتخانه تحت امر رضا اردکانیان تنها به نیمی از تعهد این سند بالادستی قانونی عمل کرد و در طول سال های اجرای این برنامه ظرفیت نصب شده اسمی تولید برق کشور ۸۵ هزار و ۳۳۴ مگاوات را لمس کرد. به عبارت دیگر، وزارت نیرو در طول ۵ سال گذشته از ابتدای سال ۹۶ به تکلیف خود

مینی بر ساخت ۱۲ هزار ۵۰۰ مگاوات نیروگاه معادل تولید برق ۱۲٫۵ دستگاه نیروگاه اتمی بوشهر عمل نکرده است. البته رضا اردکانیان در قالب یک نشست خبری ضمن اشاره به عمل نکردن دولت به تعهد خود در برنامه ششم توسعه، مسأله مهیا نبودن زیربنای عمل به ساخت ۲۵ هزار مگاوات نیروگاه را مطرح و عنوان کرد:

«جنگ اقتصادی تحمیلی در طول سال های اخیر در قالب تحریم ها سبب شد تا امکان سرمایه گذاری خارجی در کشور وجود نداشته باشد و به تبع آن شرایط عمل به تعهد وزارت نیرو نیز ایجاد نشود.»

تکنولوژی و منابع ساخت نیروگاه حرارتی در کشور وجود دارد

البته این اظهار نظر رضا اردکانیان نمی تواند توجیه مناسبی برای ترک فعل وزارت نیرو در حوزه ارتقای توان تولید برق کشور تلقی شود. در همین راستا، سیما غفاری، کارشناس حوزه انرژی با اشاره به اینکه تکنولوژی استقرار نیروگاه های حرارتی و تجدیدپذیر به طور کامل در کشور وجود دارد، گفت: «زمانی که کل حیات کشور به مسأله تحریم گره زده شود بیشتر از هر مسأله دیگری به اثرگذاری تحریم دامن زده ایم. باید از آقای وزیر پرسید، حال که مسأله تأمین سرمایه خارجی مهیا نشد چرا سایر شیوه های سرمایه گذاری نظیر صندوق سهام عام پروژه و سایر شیوه های مدرن تأمین مالی برای ساخت نیروگاه در دستور کار قرار نگرفت.»

این کارشناس اقتصادی گفت: «کورد های ۵۰۰۰ مگاوات نیروگاه را به وزارت نیرو تکلیف کرد اما وزارتخانه تحت امر رضا اردکانیان تنها به نیمی از تعهد این سند بالادستی قانونی عمل کرد و در طول سال های اجرای این برنامه ظرفیت نصب شده اسمی تولید برق کشور ۸۵ هزار و ۳۳۴ مگاوات را لمس کرد. به عبارت دیگر، وزارت نیرو در طول ۵ سال گذشته از ابتدای سال ۹۶ به تکلیف خود

و غرب به کشورهای همسایه متصل شود.» اهمیت توجه به اتصال شبکه برق کشور به سایر کشورهای منطقه زمانی مورد توجه است که بدانیم، این مسأله می تواند راهکاری پایدار در عبور از پیک مصرف برق تلقی شود.

در همین رابطه باید گفت، با توجه به اینکه اوج بار مصرف برق در ساعات خاصی از شبانه روز که معمولاً گرم ترین بازه زمانی نیز هست، اتفاق می افتد و موقعیت جغرافیایی کشورها سبب شده تا این ساعت در هر کشور متفاوت باشد. به عبارت دیگر در شرایطی که اوج بار مصرف برق ایران و همچنین گرم ترین لحظات روز در حوالی ساعت ۱۳ اتفاق می افتد، این اوج بار به دلیل اختلاف ساعتی در کشورهای همسایه در زمان های دیگر رخ می دهد.

بر همین اساس، نیروگاه های مستقر کشور در ساعات اوج مصرف برق کشورهای دیگر می توانند برق آنها را تأمین کرده و متعاقباً توان نیروگاه های کشورهای منطقه در ساعات اوج بار از طریق اتصال شبکه بین المللی به کمک نیروگاه های داخلی بیاید.

این مسأله یکی از رویکردهای مورد نظر کشورهای اروپایی در حوزه اتحادیه اروپا به حساب می آید و از این طریق کشورهای مختلف به اوج نیاز مصرف به برق خود پاسخ می دهند. برای مثال در اوایل سال میلادی جاری میزان مصرف برق در کشور فرانسه با رشد مواجه شد و این کشور با مهیا کردن شرایط واردات برق از آلمان مسأله افزایش مصرف را بدون مشکل حل کرد.

در شرایطی که برنامه ششم توسعه تبدیل شدن ایران به قطب انرژی منطقه را هدف قرار داده، اما کارنامه دولت روحانی در این حوزه خالی است و اتصال شبکه برق ایران به کشورهای همسایه جز در موارد معدود به طور کامل نادیده گرفته شده است.

ناتوانی در تولید ۱۱ هزار مگاوات برق، نتیجه بی توجهی دولت به اسناد بالادستی
اختلاف ۱۱ هزار مگاواتی مصرف و تولید برق

در شرایط جاری زمینه اختلال در زندگی مردم و توقف تولید صنایع و همچنین کشاورزی به سبب قطع برق را به وجود آورده است. این در حالی است که برنامه ششم توسعه به عنوان یک سند بالادستی، تمهیدات متعددی برای رخ ندادن قطعی گسترده برق در قالب قانون تعبیه کرده بود. به بهانه های متعدد زمینه عمل به قانون بر این اساس اگر دولت روحانی بدون توجه به بهانه های متعدد زمینه عمل به قانون اسناد بالادستی را پیگیری کرده بود، امروز نه تنها شاهد قطعی گسترده برق در کشور نبودیم بلکه می توانستیم با صادرات قابل توجه برق به سایر کشورهای زمینه ارزآوری برای کشور را مهیا کنیم.

اختلاف ۱۱ هزار

مگاواتی مصرف و تولید برق در شرایط جاری زمینه اختلال در زندگی مردم و توقف تولید صنایع و همچنین کشاورزی به سبب قطع برق را به وجود آورده است. این در حالی است که برنامه ششم توسعه به عنوان یک سند بالادستی، تمهیدات متعددی برای رخ ندادن قطعی گسترده برق در قالب قانون تعبیه کرده بود